

מים זכים

דורשי רשומות אמרו 'אין מים אלא תורה'
שנאמר 'הוי כל צמא לכו למים' (ביק פב).

פרשת ויחי

שנשמעו האזעקות, מחמת ברכת החזו"א שאמר שבבני ברק לא יפלו פצצות, - והרי להנ"ל דבר זה תליא בפלוגתא, האם ברכת הצדיק נמשכת גם לאחר מיתתו או שברכתו מסתלקת וכנ"ל.

אכן באמת כבר מרן זצ"ל בעצמו התייחס לפלוגתא הנ"ל במכתב שכתב בזמנו, וכך כתב (אגרות וכתבים דרך אמונה, עמ' קנח): 'בעזה"י ד' כסלו תשע"ג, - כדאי הוא ר"ש לסמוך עליו בשעת הדחק (ברכות ט.ו.), ור"ש ס"ל בספרי עקב (ל"ח) אין זה קידוש ה' שדברי צדיקים קיימין בחייהן ובטלין לאחר מיתתן (ולא יתכן כן), וא"כ כשהחזו"א זצ"ל אמר שבב"ב לא יהי' פצצות כמו שהעיד הגה"צ רא"צ טורציין זצ"ל, בודאי יתקיים גם היום ואין לפחד כלל', עכ"ל.

- ג -

והנה מרן זצ"ל נקט, שאע"פ שנחלקו ר"י ורשב"י, האם לאחר שהצדיק מסתלק מן העולם ברכתו ג"כ מסתלקת מהעולם, או"ד דברכתו נשארת בעולם גם לאחר מיתתו של הצדיק, אך מ"מ לעניין 'למעשה' יש לנקוט כדברי רשב"י, שהברכה נשארת בעולם גם לאחר מיתתו של הצדיק וכנ"ל.

ולכא"ו צ"ע טובא בזה, הדנה איתא בגמ' (ביק פ.ו.), שרב אדא בר אהבה אמר, שאשתו של רב הונא (שקראו לה 'חובה') תקבור את בניה, - ומספרת הגמ' שאכן: 'כולה שניה דרב אדא בר אהבה לא אקיים זרעא לרב הונא מחובה' ע"כ, - ומשמע מדברי הגמ', שלאחר מיתת רב אדא בר אהבה, שוב הי' לחובה זרע שכן התקיים ולא מת.

ולכא"ו נראה מבואר בזה, דלמעשה ההנהגה משמים היא כדעת רבי יוסי ורבי אלעזר בר"ש, שס"ל שזהו גופא קידוש ה' שכל זמן שצדיקים בעולם ברכה בעולם וכאשר נסתלקו צדיקים מן העולם נסתלקה ברכה מן העולם, - ולדעתם י"ל דה"ה גם בקללת צדיק, שזהו גופא קידוש ה' שהקללה של הצדיק פועלת רק בחיי חיותו, וכאשר מסתלק הצדיק קללתו ג"כ מסתלקת, בכדי שכולם יראו בבירור שדבריו הם אלו שגרמו עד עתה לברכה או לקללה שהייתה בעולם.

וא"כ לכא"ו צ"ע מזה על מה שכתב מרן הגרמ"ק זצ"ל שלעניין 'למעשה' יש לנקוט כדברי רשב"י, שהברכה נשארת בעולם גם לאחר מיתתו של הצדיק, ולכן אמר מרן

ויכל יעקב לצות את בְּנָיו... ויגוע ויאסף אל עֵמִיו: ... ויִרְאוּ אֶחָי יוֹסֵף כִּי מֵת אָבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יִשְׁטַמְנוּ יוֹסֵף... וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אֶל תִּירְאוּ... וְעַתָּה אֶל תִּירְאוּ אֶנְכִּי אֲכַלְכֶּל אֶתְכֶם וְאֶת טַפְּכֶם... (מט, לג - נ, כא).

הנה ידוע ומפורסם, שבמלחמות שעברו על יושבי ארץ ישראל ר"ל, כאשר שוגרו טילים לאיזור גוש דן, מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל הורה, שבבני ברק אין שום צורך ללכת למקלטים בעת שנשמעו האזעקות, כיון שהחזו"א אמר שבבני ברק לא יפלו פצצות!

ויש לפלפל טובא בזה, ע"פ המבואר בפרשה דידן, וכדלהלן.

- א -

דהנה איתא בחז"ל, דלאחר שיעקב אבינו ירד למצרים ובירך את פרעה, פסקו שני הרעב, - ובספרי (עקב פ"ב) הובא שנחלקו רבי יוסי ורשב"י, האם לאחר שיעקב אבינו מת חזרו שני הרעב, - שרבי יוסי אמר שלאחר מיתת יעקב חזרו שני הרעב.

[ור' יוסי למד זאת ממה שנאמר וְעַתָּה אֶל תִּירְאוּ אֶנְכִּי אֲכַלְכֶּל אֶתְכֶם וגו', ואומר (מה, יא) וְכַלְכַּלְתִּי אֶתְדָּ שָׁם, מה ככלול האמור להלן בשני רעבון הכתוב מדבר, אף ככלול האמור כאן בשני רעבון הכתוב מדבר].

אך לדעת רשב"י, הברכה של יעקב אבינו המשיכה להשפיע ברכה על ארץ מצרים גם לאחר מיתתו (ולא היו עוד שני רעב), משום דאין זה קידוש ה' שדברי צדיקים יהיו קיימים רק בחייהם, ויתבטלו לאחר מיתתן.

והובא שם עוד, שרבי אלעזר ברבי שמעון אמר לגבי המחלוקת הנ"ל: רואה אני את דברי ר' יוסי מדברי אבא, משום שזהו גופא קידוש ה', שכל זמן שצדיקים בעולם ברכה בעולם, וכאשר נסתלקו צדיקים מן העולם נסתלקה ברכה מן העולם, עיי"ש.

- ב -

הרי לן שנחלקו ר"י ורשב"י, האם לאחר שהצדיק מסתלק מן העולם, ברכתו ג"כ מסתלקת מהעולם, - או"ד דברכתו נשארת בעולם גם לאחר מיתתו של הצדיק.

ומעתה יל"ע מדוע מרן הגרמ"ק זצ"ל הי' רגיל להורות בפשיטות, שבבני ברק לא הי' צורך ללכת למקלטים בעת

והנה כאן המקום להביא את המעשה הנפלא שהי' בענייני זה, עם מרן הסטייפלער זצ"ל ובנו מרן הגר"ח זצ"ל, כפי שהובא בספר תולדות יעקב (עמ' קכט), כדלהלן.

מעשה באשה שסבלה ממיחושים בליבה, והרופאים הורו על ניתוח הכרחי, - לאחר חצי שנה של המתנה לתור לניתוח, בדרך לבית החולים ביקש הבעל מהנהג לנסוע דרך רחוב רשבים וירד להתברך מפי רבינו, - **מה פתאום ניתוח?** קרא רבינו, **אין שום צורך בניתוח, אפשר להאריך ימים בלי ניתוח!**

הבעל היה המום, אשתו כבר התכוונה נפשית לניתוח, הם בדרכם לבית החולים וכימד יוכל לספר לה שהכל בטל ומבוטל? - נכדו של רבינו בא לעזרתו, תאמר שרבינו שלח להיוועץ במרן הרב שך זצ"ל, ובניתיים תוכל להכין אותה לשינוי.

והוא עשה כך, הוא עלה לביתו של הגרא"מ שך וסיפר את סיפורו, - **נוי** אמר הרב שך **'הסטייפלער הרי יודע מה נעשה בשמים, ואם אמר שאין צריך ניתוח, הרי שאין בו צורך'**, - הם קיבלו את ההכרעה הכפולה, וראו זה פלא: האשה התאושה ושבח לתפקד כרגיל.

והמעשה עדיין לא הסתיים, - **לאחר זמן רבינו הסטייפלער נפטר, ומאז שבה האשה לחולייה, שוב שב הירשורש בלב, שוב סימני המחלה, והרופאים שבו והמליצו והמריצו לעשות את הניתוח.**

פנה הבעל למרן הגר"ח זצ"ל בנו של רבינו, **והשיב הגר"ח: יש מחלוקת תנאים בספרי (עקב) האם יש יותר קידוש ה' בכך שלאחר שהצדיק מסתלק גם ברכתו מסתלקת, או שהקידוש ה' היותר גדול הוא בכך שברכת הצדיק מתקיימת גם לאחר מיתתו.**

אבל כאן אמר הגר"ח, כו"ע יודו שהברכה של הסטייפלער תמשיך גם לאחר מיתתו, שהרי הסטייפלער בירכה במפורש **שתאריך ימים**, ואם חלילה לא תאריך ימים תצא ברכתו לבטלה, ולכן כאן הכל יודו שהמחלה לא תשוב עוד, - ואכן האשה הבריאה בשנית! - **ונפלא.**

להזמנת שיעורים ודרשות: 052-7155442

**להקלטת תגובות הערות והוספות
קו 'מים זכים': 02-633-5850**

**המען לתגובות: יצחק זאב כגן
רח' נתיבות המשפט 81 מודיעין עילית
טל': 1515-271-55442 (תא קולי)
פקס: 02-655-0973
דוא"ל: A0527155442@GMAIL.COM**

זצ"ל דהברכה של החזו"א שבב"ב לא יפלו פצצות נמשכת גם לאחר מיתת החזו"א וכנ"ל, - דלכאו' צ"ע בזה דהרי נראה מדברי הגמ' שם, שלמעשה ההנהגה משמים היא כדעת רבי יוסי ורבי אלעזר בר"ש, ולא כדעת רשב"י וכנ"ל.

והנראה לומר בזה, דהנה יעוי' שם בתוס' (ד"ה חובה) במש"כ לדון, האם מה שרב אדא בר אבהה אמר על אשתו של רב הונא שתקבור את בניה, הי' זה בתורת קללה, - או"ד דלא הי' זה בתורת קללה, אלא הי' זה כשגגה היוצאת מלפני השליט, עיי"ש.

ומעתה י"ל דאי נימא דרב אדא בר אבהה אכן אמר זאת בתורת קללה, אזי יש מקום לדון להוכיח מדברי הגמ' שם, שלמעשה ההנהגה משמים היא כדעת רבי יוסי ורבי אלעזר בר"ש, ולא כדעת רשב"י וכנ"ל.

אך אי נימא שרב אדא בר אבהה לא אמר זאת בתורת קללה, אלא הי' זה כשגגה היוצאת מלפני השליט, א"כ י"ל דאין הוכחה מהגמ' שם לפלוגתא הנ"ל כלל, כיון שכל מה שמצינו שאפי' שגגה היוצאת מלפני השליט מתקיימת, זה אינו משום שזהו כבודו וטובתו של הצדיק שאפי' השגגה היוצאת מפיו מתקיימת, - שהרי מצאנו בכמה וכמה מקומות, שהצדיק בעצמו ג"כ נפגע מחמת השגגה שיצאה מפיו, ונגרם לו צער רב מחמת השגגה שיצאה מלפני השליט, ואכמ"ל בזה.

אלא הביאור בזה הוא, שלדיבורים היוצאים מפי הצדיק יש כח רב ועצום, עד כדי כך שאפי' שגגה היוצאת מפיו מתקיימת, - ואשר על כן י"ל, שאילו השגגה שיצאה מפי הצדיק באמת לא הייתה מתקיימת להרע, לא הי' בזה שום פחיתות כבוד לצדיק, - וכל הסיבה שלמעשה היא כן מתקיימת ג"כ להרע, זהו רק משום שדברי הצדיק הם כמו אש ששורפת גם בלי כוונה.

ומעתה י"ל דבכגון זה כו"ע יודו, שלאחר שהצדיק הסתלק מהעולם, אזי הקללה שבאה מחמת השגגה שיצאה מלפני השליט ג"כ יכולה להסתלק מהעולם, כיון שלמעשה אין שום פחיתות כבוד לצדיק בכך שהקללה שבאה בשגגה תסתלק מהעולם, ולא שייך לומר ע"ז את דברי רשב"י שאמר, דאין זה קידוש ה' שדברי צדיקים יהיו קיימים רק בחייהם, ויתבטלו לאחר מיתתו.

משום שגם בחיי הצדיק הרי הקללה לא חלה מחמת כבודו של הצדיק כלל, אלא הקללה חלה רק משום שדברי הצדיק הם כמו אש ששורפת גם בלי כוונה, - ולכן אין שום פחיתות כבוד לצדיק ואין חילול ה' בכך שלאחר שהצדיק יסתלק מהעולם גם הקללה תסתלק מהעולם.

ולכן י"ל דא"א להוכיח מהגמ' שם, כיצד למעשה ההנהגה משמים לגבי הפלוגתא של ר"י ורשב"י הנ"ל, - ולכן אמר מרן זצ"ל, שכיון שכדאי הוא רשב"י לסמוך עליו בשעת הדחק, לכן י"ל שברכתו של החזו"א ודאי מתקיימת שפיר גם לאחר מיתתו וכנ"ל, ודו"ק.